

Η ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΜΑΣ ΕΡΕΥΝΑ

Οικονομικά αποτελέσματα παραγωγής σουλτανίνας στην περιοχή Πισσουρίου κατά τὸ 1976

ΣΤ. ΠΑΠΑΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ,

Προϊσταμένου Κλάδου

Ἀγροτικής Οικονομικής,

Ἰνστιτούτο Γεωργικών Ἐρευνών.

Τεχνο-οικονομική ἀνάλυση 20 ἀμπελουργικῶν ἐκμεταλλεύσεων τῆς περιοχῆς Πισσουρίου με μέση ἔκταση σουλτανίνας 18.8 σκαλῶν, ἔδειξε ὅτι ἡ μέση παραγωγή κατά τὸ 1976 ἦταν 1.2 τόννοι/σκάλα. Ἡ σχετικά χαμηλὴ παραγωγή ὀφειλόταν σὲ ζημιές πού προξενήθηκαν ἀπὸ χαλαζόπτωση νωρὶς τὴν ἀνοιξη. Τὰ συνολικά «ἔσοδα»* ἔφθασαν τὶς £96.0/σκάλα ἐνῶ τὰ «ἔξοδα» τὶς £87.5/σκάλα. Ἡ διαφορά τους (£8.5/σκάλα) ἀποτελεῖ τὸ «καθαρὸ κέρδος». Τὰ σὲ μετρητὰ «ἔξοδα ἢ μεταβλητὸ κόστος» ὑπολογίστηκαν σὲ £39.0/σκάλα, τὸ «ἀκαθάριστο κέρδος» σὲ £57.0 καὶ τὸ «γεωργικὸ εἰσόδημα» £65.9/σκάλα.

Εἶναι γνωστὸ ὅτι τὸ Πισσουρί ἀποτελεῖ τὴν κυριότερη περιοχὴ παραγωγῆς σουλτανίνας γιὰ ἐξαγωγή, ἐπειδὴ οἱ ἐπικρατοῦσες συνθήκες ἐπιτρέπουν πρῶιμη παραγωγή. Σύμφωνα με τὴν Ἀπογραφή τοῦ 1971, στὴν περιοχὴ αὐτὴ ὑπῆρχαν 3.000 σκάλες σουλτανίνας δηλ. τὸ 16% τῆς συνολικῆς ἔκτασης σουλτανίνας στὴ Κύπρο. Ἡ σουλτανίνα ἀποτελεῖ γιὰ τὴν περιοχὴ τὴν πιὸ σπουδαία πηγὴ εἰσοδήματος καὶ γιὰ τὸν τόπο μιὰ σημαντικὴ πηγὴ συναλλάγματος. Ἀξίζει νὰ σημειωθεῖ ὅτι ἡ ἀξία τῶν ἐξαγωγῶν τῆς Κύπρου σὲ ἐπιτραπέζια σταφύλια ἔφθασε τὰ £2.6 ἑκατομ. κατὰ τὸ 1976. Σὲ ποσότητες ἡ σουλτανίνα ἀντιπροσωπεύει τὸ 77% τῶν συνολικῶν ἐξαγωγῶν σταφυλιῶν (14,076 τόννοι). Οἱ πιὸ βασικοὶ ἀγοραστὲς μας ἦταν τὸ Ἡνωμένο Βασίλειο (82%) καὶ ἡ Σουηδία (15%).

Μὲ σκοπὸ τὸν καθορισμὸ τοῦ κόστους παραγωγῆς σουλτανίνας καὶ τοῦ ὕψους τοῦ εἰσοδήματος κατὰ σκάλα ἔγινε ἀνάλυση 20 ἀμπελουργικῶν ἐκμεταλλεύσεων πού ἐπελέγησαν στὴν περιοχὴ. Ἀπὸ τὴ μελέτη τῶν ἀποτελεσμάτων φαίνεται ὅτι ἡ μέση ἔκταση ἀμπελώνων ἀνὰ ἐκμετάλλευση ἦταν 24 σκάλες, ἀπὸ τὶς ὁποῖες τὸ 80% ἀφοροῦσε τὴν ποικιλία σουλτανίνα, τὸ 17% τὴν ποικιλία μαλάγα καὶ τὸ ὑπόλοιπο 3% τὶς ποικι-

λίες μαῦρο, καρδινάλιο, ροζακί καὶ φράουλα. Ἡ παροῦσα ἀνάλυση ἀφορᾷ μόνο τὴ σουλτανίνα. Ἄς σημειωθεῖ ὅτι ἀρχὲς Ἀπριλίου ἔπεσε χαλάζι πού προξένησε σημαντικὲς ζημιές στὰ ἀμπέλια, με ἀποτέλεσμα νὰ μειωθεῖ ἡ μέση παραγωγή καὶ κατὰ συνέπεια νὰ ἐπηρεασθοῦν τὰ οικονομικὰ ἀποτελέσματα.

ΠΑΡΑΓΩΓΗ, ΤΙΜΗ, ΕΣΟΔΑ

Ἡ μέση παραγωγή σουλτανίνας ἦταν 1.2 τόννοι/σκάλα με διακύμανση 0.5 τόννο/σκάλα δηλ. ἡ παραγωγή κυμαινόταν ἀπὸ 0.7 — 1.7 τόννοι/σκάλα. Ἀπὸ τὸ σύνολο τῆς παραγωγῆς, μιὰ ποσότητα ἴση πρὸς 79% ἐξήχθη, τὸ 18% τῆς παραγωγῆς πούληθηκε στὴν οἰνοβιομηχανία καὶ τὸ 3% χρησιμοποιήθηκε γιὰ τὴν παρασκευὴ σταφίδας.

Ἡ μέση τιμὴ πωλήσεως σταφυλιῶν ἦταν 106 μιλς/ὀκά. Ἡ πρώτη ἐκκοπὴ γιὰ ἐξαγωγή (ποσότητα ἴση πρὸς 5%) πληρώθηκε πρὸς 148 μιλς/ὀκά, ἐνῶ ὁ ὄγκος τῆς ἐξαγωγῆς (ποσότητα ἴση πρὸς 76%) πληρώθηκε πρὸς 108 μιλς/ὀκά. Ἐπίσης ποσότητες πού ἀντιπροσωπεύουν 8% καὶ 11% τῶν ἐξαγωγῶν πληρώθηκαν ἀντίστοιχα πρὸς 121 καὶ 115 μιλς/ὀκά. Ἡ οἰνοβιομηχανία παράλαβε τὴ σουλτανίνα πρὸς 45 μιλς/ὀκά καὶ ἡ σταφίδα πούληθηκε πρὸς 205 μιλς/ὀκά.

Ἡ «ἀκαθάριστη πρόσοδος ἢ ἔσοδα» (μέση παραγωγή Χ μέση τιμὴ) ἔφθασε τὶς £96.0/σκάλα με διακύμανση ἀπὸ £57—135/σκάλα.

ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΚΟΣΤΟΣ Ἡ ΕΞΟΔΑ

Τὸ «συνολικὸ κόστος» πού χωρίζεται σὲ «μεταβλητὸ» καὶ «σταθερὸ» κόστος ἔφθασε τὶς £87.5/σκάλα.

Μεταβλητὸ κόστος: Τοῦτο ὑπολογίστηκε σὲ £39.0/σκάλα καὶ ἀποτελεῖται ἀπὸ

τά έξοδα σε μετρητά που κατέβαλαν οι άμπελουργοί για την αγορά λιπασμάτων, φυτοφαρμάκων, νερού, καυσίμων, ξένης εργασίας κ.λ.π.
 "Όλοι οι άμπελουργοί χρησιμοποίησαν τον

τύπο λιπάσματος 14-22-9 με μέση ποσότητα 36 δόσων/σκάλα ενώ μερικοί χρησιμοποίησαν και κόπρο. Το κόστος των λιπασμάτων και της κόπρου ήταν £5.1/σκάλα.

ΠΙΝΑΚΑΣ 1. ΚΟΣΤΟΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΣΟΥΛΤΑΝΙΝΑΣ, 1976

	Κατά σκάλα	Κατά τόννο	%
Παραγωγή: Τόννοι	1.2	1.0	
Τιμή : £/τόννο	80.0	80.0	
A. ΑΚΑΘΑΡΙΣΤΗ ΠΡΟΣΟΔΟΣ (ΕΣΟΔΑ)	£96.0	80.0	
Μεταβλητό κόστος ñ (έξοδα σε μετρητά)			
1. Λιπάσματα, κόπρος	5.1	4.2	5.8
2. Φυτοφάρμακα	4.1	3.4	4.7
3. Άρδεύσεις	6.1	5.1	7.0
4. Μηχανική εργασία	7.6	6.3	8.6
5. Ξένη ανθρώπινη εργασία	12.9	10.8	14.8
6. Διάφορα έξοδα	1.5	1.3	1.8
7. Τόκος κυκλοφ. κεφαλαίου	1.7	1.4	1.9
B. ΜΕΤΑΒΛΗΤΟ ΚΟΣΤΟΣ (1+...+7)	£39.0	32.5	44.6
Σταθερό κόστος			
8. Έργασία οικογενείας	15.3	12.8	17.6
9. Ένοίκιο γης	11.8	9.8	13.4
10. Τόκοι μονίμου κεφαλαίου	15.7	13.1	18.0
11. Άποσβέσεις μονίμου κεφαλαίου	5.7	4.7	6.4
Γ. ΣΤΑΘΕΡΟ ΚΟΣΤΟΣ (8+...+11)	£48.5	40.4	55.4
Δ. ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΚΟΣΤΟΣ (A+B)	£87.5	72.9	100.0
Ε. ΑΚΑΘΑΡΙΣΤΟ ΚΕΡΔΟΣ (A-B)	£57.0	47.5	
Ζ. ΚΑΘΑΡΟ ΚΕΡΔΟΣ (A-Δ)	£ 8.5	7.1	
Η. ΓΕΩΡΓΙΚΟ ΕΙΣΟΔΗΜΑ (Z+5+7+...+10)	£65.9	54.9	

Το κόστος των φυτοφαρμάκων υπολογίστηκε σε £4.1/σκάλα. Τα κυριότερα φυτοφάρμακα που χρησιμοποιήθηκαν ήταν το θειάφι με μέση ποσότητα 12 δόσων/σκάλα (2-3 εφαρμογές), το μίγμα θειαφιού και παραθείου (στακτόθειο, θειοπαραθείο κ.λ.π.) με μέση ποσότητα 11 δόσων/σκάλα (1-3 εφαρμογές) και το παράθειο με μέση ποσότητα 4 δόσων/σκάλα (1-2 εφαρμογές). Το θειάφι και το μίγμα θειαφιού και παραθείου χρησιμοποιήθηκαν από όλους τους άμπελουργούς, ενώ το παράθειο από το 65% των άμπελουργών.

Η μέση ποσότητα νερού που δόθηκε δεν υπερβαίνει τους 175 τόννους/σκάλα, και το κό-

στος του έφθασε τις £6.1/σκάλα. Το ψηλό αυτό κόστος οφείλεται στη ψηλή τιμή του νερού που χρεώνεται προς 35 μίλς/τόννο. Συνήθως οι άμπελουργοί δίδουν 2 ποτίσματα από 130 τόννους και εφαρμόζουν πάντοτε τη μέθοδο του καταγωνισμού (τεχνητή βροχή). "Ας σημειωθεί ότι οι άμπελουργοί αντιμετωπίζουν πολλές δυσκολίες στο πότισμα αφού υπάρχει στενότητα διαθέσιμου νερού.

Στο κόστος για τη «μηχανική εργασία» συμπεριλαμβάνονται τα καύσιμα, οι έπισκευές των ιδιόκτητων μικρών έλκυστήρων και ήμιφορηγών που χρησιμοποιούνται για τις μεταφορές και ή εργασία ξένων μηχανημάτων. Μόνο το 20%

* Στόν πίνακα 1 έξηγούνται οι χρησιμοποιούμενοι οικονομικοί όροι.

των άμπελουργών δέν είχαν έλκυστήρες και ιδιαίτερα όσοι είχαν στην κατοχή τους λιγότερες από 8 σκάλες. Σάν σύνολο αυτά τά έξοδα άνεθάζουν τó κόστος τής μηχανικής έργασίας σε £7.6/σκάλα.

Ή «ξένη άνθρωπίνη έργασία» άποτελεί τó

ένα τρίτο τού «μεταβλητού κόστους» (£12.9 σκάλα). Ο Πίνακας 2 δείχνει ότι ή άπαιτούμενη έργασία έφθασε τά 12.1 ήμερομίσθια/σκάλα άπi τά όποια 6.8 ήμερομίσθια άντιπροσώπευαν ξένη έργασία.

ΠΙΝΑΚΑΣ 2. ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΗ ΑΝΘΡΩΠΙΝΗ ΕΡΓΑΣΙΑ ΚΑΤΑ ΕΙΔΟΣ

Είδος έργασίας	Οικογενειακή	Ξένη	Σύνολο	%
	.....	ήμερομίσθια	/ σκάλα	.....
Κλάδευμα	0.9	1.2	2.1	17.4
Λίπανση	0.2	0.1	0.3	2.5
Καλλιέργειες	0.9	0.8	1.7	14.0
Κορυφολόγημα	0.5	0.3	0.8	6.6
Σκονίσματα	0.5	0.1	0.6	5.0
*Άρδευση	0.7	—	0.7	5.7
*Αραιώμα	0.3	1.1	1.4	11.6
*Έκκοπή σταφυλιών	1.3	3.2	4.5	37.2
Σύνολο (ήμερομίσθια/σκάλα)	5.3	6.8	12.1	100.0

Στήν «ξένη έργασία» τά πιό βασικά είδη δραστηριοτήτων που άντιπροσωπεύουν τó 75% ήταν οι καλλιέργειες, τó αραιώμα και ή έκκοπή σταφυλιών. Τó μέσο άνδρικό ήμερομίσθιο πληρώθηκε πρós £2.9 με διακύμανση £0.8 και τó γυναικείο πληρώθηκε πρós £1.7 με διακύμανση £0.4. Ή διακύμανση αυτή όφείλεται κατά κύριο λόγο στο ότι τά ήμερομίσθια κυμαίνονταν άνάλογα με τó είδος έργασίας π.χ. για τó κλάδευμα πληρώνετο ψηλό ήμερομίσθιο (£4) ένώ στην έκκοπή πληρώνετο χαμηλότερο ήμερομίσθιο. Ο πίνακας 2 δείχνει επίσης ότι ή έκκοπή σταφυλιών άπορρόφησε τó 37.2% τής άπαιτούμενης έργασίας, ένώ τó κλάδευμα τó 17.4%.

Στά «διάφορα έξοδα» περιλαμβάνονται τά μεταφορικά και διάφορα άλλα μικροέξοδα που έφθασαν σε £1.5/σκάλα.

Ο «τόκος κυκλοφορούντος κεφαλαίου» υπολογίστηκε σε £1.7/σκάλα (Μεταβλητό κόστος X 4.5%).

Σ τ α θ ε ρ ό κ ό σ τ ο ς : Τούτο συμπεριλαμβάνει τήν οίκογενειακή έργασία, τó ένοίκιο τής γής, τούς τόκους και άποσθέσεις τού μόνιμου κεφαλαίου που έφθασε σε £48.5/σκάλα και κυμάνθηκε από £36.0 — £61.0/σκάλα.

Τó κόστος τής «οίκογενειακής έργασίας» έφθασε σε £25.3/σκάλα. Υπολογίστηκε υποθετική άμοιβή πρós £2.9/ήμερομίσθιο. Ο Πίνακας 2 δείχνει ότι τó 44% τής άπαιτούμενης έργασίας καταβαλλόταν από τήν οίκογένεια άν και αυτό έξαρτάτο πάρα πολύ από τó μέγεθος τού κλήρου.

Τó «ένοίκιο τής γής» υπολογίστηκε σε £11.8/σκάλα που σαν βάση για τόν υπολογισμό του χρησιμοποιήθηκε ή αξία τής γής. Ή αξία τού φυτικού κεφαλαίου μαζί με τήν αξία των έλκυστήρων, ήμιφορτηγών, θειοτήρων και συστημάτων άρδεύσεως πάνω σε έτήσια βάση έκφράζονται στις «άποσθέσεις τού μόνιμου κεφαλαίου» (£5.7/σκάλα) και ή άμοιβή τού κεφαλαίου στους «τόκους μόνιμου κεφαλαίου» (£15.7/σκάλα).

ΚΕΡΔΗ Ή ΖΗΜΙΕΣ

Στά οικονομικά άποτελέσματα περιλαμβάνονται τó «άκαθάριστο» και «καθαρό κέρδος» ή

«ή ζημιά» και υπολογίζονται άφου άφαιρεθούν άντίστοιχα από τήν «άκαθάριστη πρόσοδο (έσοδα)» τó «μεταβλητό» και «συνολικό κόστος».

Τó «άκαθάριστο κέρδος» υπολογίστηκε σε £57.0/σκάλα και κυμάνθηκε από £21 — £93/σκάλα. Όλοι οι άμπελουργοί είχαν θετικά άποτελέσματα παρά τήν προξενηθείσα ζημιά από τó χαλάζι. Τó «άκαθάριστο κέρδος» σαν οικονομικό άποτέλεσμα άποτελεί ένα βασικό κριτήριο για ύφιστάμενες έκμεταλλεύσεις κατά πόσο ó άμπελουργός θά πρέπει νά συνεχίσει τις γεωργικές δραστηριότητες του ή νά τις έγκαταλείψει, και τούτο εύκολα μπορεί νά υπολογιστεί από τόν ίδιο τόν άμπελουργό.

Όσον άφορά τó «καθαρό κέρδος» μόνο τó 60% των άμπελουργικών έκμεταλλεύσεων είχε θετικά άποτελέσματα, τó υπόλοιπο 40% παρουσίαζε ζημιά. Τó μέσο καθαρό κέρδος ήταν £8.5/σκάλα με διακύμανση από μείον £25.5 έως £44.5/σκάλα. Αυτό όφειλόταν στη μεγάλη διακύμανση παραγωγής και τιμών. Τó οικονομικό αυτό άποτέλεσμα είναι λιγότερο γνωστό στους άμπελουργούς. Τó ότι όρισμένες άμπελουργικές έκμεταλλεύσεις παρουσιάζουν ζημιά δέν είναι άνησυχητικό φαινόμενο νοουμένου ότι ή κατάσταση αυτή δέν θά συνεχίζεται για πολύ χρόνο.

ΓΕΩΡΓΙΚΟ ΕΙΣΟΔΗΜΑ

Τó «γεωργικό εισόδημα» υπολογίζεται για νά διαπιστωθεί τó κέρδος ή ή ζημιά, τó ένοίκιο τής γής, ή άμοιβή τής έργασίας και ó τόκος τού κεφαλαίου. Ή συμβολή τής έργασίας είναι σημαντική (43%) στη διαμόρφωση τού «γεωργικού εισοδήματος» που φθάνει τις £65.9/σκάλα. Τó ποσό αυτό μπορεί νά καταναλωθεί όλόκληρο άπό τή γεωργική οίκογένεια χωρίς νά μειωθεί ή αξία τής έκμεταλλεύσεως και ιδιαίτερα σε περιπτώσεις που οι συντελεστές παραγωγής άνήκουν όλοι στη γεωργική οίκογένεια. Κατ' αυτό τόν τρόπο τó «γεωργικό εισόδημα» έκφράζει και τó μέτρο τού βιοτικού επιπέδου τής γεωργικής οίκογένειας και κατά συνέπεια όσο μεγαλύτερο είναι τόσο αυξάνει και ή ευημερία τής γεωργικής οίκογένειας.